

**6360 SAYILI BÜYÜKŞEHİR KANUNU HÜKÜMLERİ
IŞIĞINDA ÇEKTE “DÜZENLENME YERİ” VE
“İBRAZ SÜRESİ” KAVRAMLARI ÜZERİNE BAZI
TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER***
**SOME DETERMINATIONS AND ASSESSMENTS
ON THE CONCEPTS OF “PLACE OF ISSUE”
AND “PERIOD OF REPRESENTMENT” IN CHEQUES IN LIGHT OF
METROPOLITAN MUNICIPALITY LAW NUMBERED 6360**

Sercan UÇAR**

Özet: 6360 sayılı Büyükşehir Kanunu ile bazı yerleşim yerlerinin hukuki niteliklerinde; bazı yerleşim yerlerinin ise sınırlarında değişikliğe gidilmiştir. Söz konusu değişiklikler çek hukukunu yakından ilgilendirmektedir. Zira çek hukuku uygulamasında yerleşim yerlerinin hukuki nitelik ve sınırları oldukça önemli işlevlere sahiptir. Yerleşim yerlerinin hukuki nitelikleri, o yerleşim yerinin çekte düzenlenme yeri olarak gösterilip gösterilemeyeceği; yerleşim yerlerinin sınırları ise o çekte ibraz süresinin nasıl belirleneceği noktasında önemi haizdir. Bu çalışmada, anılan iki nokta itibari ile 6360 sayılı Kanun’un çek hukuku uygulamasına etkileri irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: 6360 sayılı Büyükşehir Kanunu, Çek, Düzenlenme Yeri, İbraz Süresi

Abstract: By Law of Metropolitan Municipality Numbered 6360; some of the residential areas have undergone a change in the legal characteristics while some of them have changed in terms of border lines. Aforementioned changes are closely related to the cheque law. Because the legal characteristics and border lines of the residential areas have significant functions in the practise of cheque law. The legal characteristics of the residential areas have importance in the decision regarding whether that residential area may be indicated as the place of issue in the cheque; whereas the border lines have importance in regarding how the period of representment will be determined in that cheque. In this study, the effects of Law Numbered 6360 in the practise of cheque law have been scrutinized in consideration of the two above-mentioned aspects.

Keywords: Law for Metropolitan Municipality Numbered 6360, Cheque, Place of Issue, Period of Representment

---

* Çalışma, 06.06.2018 tarihli mevzuat, literatür ve yargı kararlarına göre hazırlanmıştır.

** Arş. Gör., Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, sercanucar@uludag.edu.tr

I. GİRİŞ

6360 sayılı “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”¹ (6360 sayılı Kanun), mahalli idareler teşkilatına ilişkin önemli düzenlemeler içermektedir. Bu düzenlemelerden bazıları çek hukukunu yakından ilgilendirmektedir. Bu hususta iki noktaya dikkat çekilmelidir:

İlk olarak çek hukuku uygulamasında yerleşim yerlerinin hukuki nitelik ve özelliklerinin taşıdığı öneme dikkat çekilmelidir. Şöyle ki: TTK m. 780/1/e’de çekin düzenlenme yerini ihtiva etmesi gerektiği ifade edilmiş; TTK m. 781/3’de ise, çekte düzenlenme yerinin açıkça gösterilmesi halinde başvurulacak alternatif çözüm, yine yer kavramından hareketle ortaya konulmuştur. Anılan düzenlemeler, yer kavramının hangi anlamı taşıdığı; daha açık bir ifadeyle, hangi nitelik ve özellikleri haiz yerleşim yerlerini kapsadığı hususunda bir açıklama içermemektedir. Bununla birlikte yer kavramının taşıdığı anlam üzerine doktrinde çeşitli görüşler ileri sürülmüş; keza kavram (bazı noktalar itibari ile yeknesaklık da kazanarak) pek çok Yargıtay kararına da konu olmuştur.

6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediye teşkilatı kurulan illerde yer alan belde ve köylerin hukuki nitelikleri değiştirilmiştir (m. 1/3, 4). Belde ve köylerin hukuki niteliklerinde meydana gelen bu değişikliğin, TTK anlamında yer niteliğini haiz olup olmama bahsinde de bir değişikliği beraberinde getirip getirmediği hususu incelenmeye değer görülmektedir. 6360 sayılı Kanun, yalnızca büyükşehir belediye teşkilatı kurulan illerde yer alan belde ve köylere ilişkin hükümler içermektedir. Diğer illerde yer alan belde ve köyler ise mevcut hukuki niteliklerini korumaktadır. Böylece, büyükşehir belediye teşkilatı kurulan illerde yer alan belde ve köyler ile diğer illerde yer alan belde ve köyler arasında bir hukuki nitelik farklılığı da meydana gelmiştir. Bu farklılaşma, belde ve köylerin TTK anlamında yer nitelikleri bakımından sınırları içerisinde buldukları il esasına dayanan bir ayırımın söz konusu olup olmadığı sorusunu da ortaya çıkarmaktadır.

Dikkat çekilmesi gereken ikinci husus, çek hukuku uygulamasında yerleşim yeri sınırlarının taşıdığı önemdir. Yerleşim yerlerinin sınırları, çekin ödeme için ibraz edilebileceği sürenin tespiti bakımından önemi haizdir. TTK m. 796/1’e göre bir çek, düzenlendiği yerde ödenecekse

¹ RG, T. 06.12.2012, S. 28489.

on gün; düzenlendiği yerden başka bir yerde ödenecekse bir ay içinde muhatap bankaya ibraz edilmelidir. Düzenleme, ibraz süresinin tespiti bakımından, düzenlenme yeri ile ödeme yerinin aynı yer olup olmasına sonuç bağlamaktadır. Herhangi iki yerin aynı yer olup olmadığı hususu ise, kaçınılmaz olarak, bu yerlerin sınırlarından hareketle tespit edilecektir.

6360 sayılı Kanun büyükşehir belediyelerinin sınırlarında değişiklik yapmaktadır (m. 6). Söz konusu Kanun öncesi dönemde, büyükşehir belediye sınırları içerisinde kalan yerlerin aynı yer niteliğinde olup olmadığı hususu doktrinde irdelenmiş; keza bazı Yargıtay kararlarına da konu olmuştur. 6360 sayılı Kanun ile yapılan sınır değişikliğinin doktrin ve yargı kararları ile oluşmuş birikim karşısındaki durumu, incelenmeye değer ikinci hususu oluşturmaktadır.

II. BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SINIRLARI İÇERİSİNDE KALAN VE STATÜLERİ MAHALLEYE DÖNÜŞTÜRÜLEN BELDE İLE KÖYLERİN ÇEKTE “DÜZENLENME YERİ” OLARAK GÖSTERİLEBİLME NİTELİKLERİ

A. 6360 SAYILI KANUN ÖNCESİ DÖNEMDE BELDE, KÖY VE MAHALLELERİN HUKUKİ DURUMU

1. Mahalli İdare Teşkilatı İçerisindeki Konumları Bakımından

Belde, köyden büyük ve fakat şehirden küçük yerleşim yerlerini ifade etmek üzere kullanılan bir kavramdır.² Beldelerde 5393 sayılı Belediye Kanunu³ m. 4 uyarınca⁴ belediye kurulabilir.⁵ Bu belediye-

² Kemal Gözler, “6360 sayılı Kanun Hakkında Eleştiriler: Yirmi Dokuz İlde İl Özel İdareleri ve Köylerin Kaldırılması ve İlçe Belediyelerinin Büyükşehir İlçe Belediyeleri Haline Dönüştürülmesi Anayasamıza Uygun Mudur?”, *LHD*, 2013, C. 11 S. 122, s. 44. 5393 sayılı Kanun m. 3/c’de belde, “belediyesi bulunan yerleşim yeri” olarak tanımlanmıştır. Bu haliyle belde kavramı il, ilçe ve belde belediyesi kurulan tüm yerleşim yerlerini kapsar bir anlama sahiptir. Ancak hukukumuzda belde kavramı, yerleşik olarak, nüfusu iki binden fazla olan ve fakat il ve ilçe merkezleri dışında kalan yerleşim yerlerini karşılamak üzere kullanılmaktadır, bkz. Gözler, 6360 Sayılı Kanun Hakkında Eleştiriler, s. 44; Tahir Muratoğlu, “Mahalli İdareler Mevzuatında 6360 sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler”, *Dicle HFD*, 2015, C. 20, S. 32, s. 73 vd. Çalışmada da kavram bu yerleşik anlamıyla kullanılmıştır.

³ RG, T. 13.07.2005, S. 25874.

⁴ Detaylı bilgi için bkz. Metin Günday, *İdare Hukuku*, 11.b., Ankara 2017, s. 490; Kemal Gözler, *Mahalli İdareler Hukuku*, Bursa 2018, s. 333 vd.

⁵ Gözler, 6360 sayılı Kanun Hakkında Eleştiriler, s. 44; Muratoğlu, s. 74.

ler belde belediyesi olarak adlandırılmaktadır.⁶ Belde belediyeleri il ve ilçe belediyelerinden farklıdır. Esasen belde belediyelerinin il ve ilçe belediyeleri dışında kalan belediyeler olduğu söylenebilir.⁷ Belde belediyeleri, kamu tüzel kişiliğini haiz birer mahalli idare birimidir.

6360 sayılı Kanun öncesi dönemde, belde belediyelerinin mevcudiyeti bakımından, İstanbul ve Kocaeli ile diğer iller arasında bir ayırım söz konusu idi. İstanbul ve Kocaeli illeri sınırları içerisinde yer alan belde belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılmıştı (5747 sayılı Kanun⁸ m. 2).⁹ Diğer illerde ise, ister normal il belediyesi¹⁰ isterse de büyükşehir belediyesi örgütlenmesi söz konusu olsun, belde belediyeleri varlıklarını sürdürmekte idi.¹¹

Köy ise AY m. 127/1’de ifadesini bulan bir mahalli idare birimidir.¹² *Gözler’in* tanımıyla köy; “köy sınırları içinde yaşayan nüfusu 150 ilâ 2000 arasında değişen insan topluluğunun oluşturduğu ve merkezi idare (devlet) karşısında belli bir özerkliğe sahip, ama onun vesayetine tâbi olan kamu tüzel kişisidir”.¹³

6360 sayılı Kanun öncesi dönemde, tıpkı belde belediyeleri bakımından söz konusu olduğu gibi, köylerin mevcudiyeti bakımından da İstanbul ve Kocaeli ile diğer iller arasında bir ayırım söz konusu idi. İstanbul ve Kocaeli dışında kalan illerde, ister normal il belediyesi isterse de büyükşehir belediyesi örgütlenmesi söz konusu olsun, köyler mevcut idi.¹⁴ İstanbul ve Kocaeli sınırları içerisinde yer alan köyler ba-

⁶ Gözler, 6360 sayılı Kanun Hakkında Eleştiriler, s. 44; Muratoğlu, s. 74.

⁷ Muratoğlu, s. 74.

⁸ RG, T. 22.03.2008, S. 26824.

⁹ Bu hususta ayrıca bkz. Muratoğlu, s. 76-77, dn. 47.

¹⁰ Kavram için bkz. Gözler, Mahallî İdareler, s. 331; Muratoğlu, s. 73. Karş. Ramazan Yıldırım, Türk İdare Rejimi Dersleri, C. 1, Konya 2014, s. 116.

¹¹ Bununla birlikte, İstanbul ve Kocaeli dışında kalan illerde belde belediyesi sayısı azaltılmıştı. 5747 sayılı Kanun ile İstanbul ve Kocaeli dışında kalan illerde yer alan bazı belde belediyeleri köye dönüştürülmüştü (geçici madde 1/1). Ayrıca 5393 sayılı Kanun ile de bazı belde belediyeleri mahalleye dönüştürülmüştü (m. 11). Detaylı bilgi, istatistiksel veri ve özellikle konuya ilişkin AYM kararı için bkz. Kemal Gözler, İdare Hukuku, C.1, 2.b., Bursa 2009, s. 412-413.

¹² Köy idaresi hakkında detaylı bilgi için bkz. Günday, s. 521 vd.; Gözler, Mahallî İdareler, s. 416 vd.

¹³ Gözler, Mahallî İdareler, s. 424.

¹⁴ Bununla birlikte, İstanbul ve Kocaeli dışında kalan büyükşehirlerde köy sayısı azaltılmıştı. Mevcut valilik binası merkez kabul edilmek ve il mülki sınırları içinde kalmak şartıyla, nüfusu bir milyona kadar olan büyükşehirlerde yarıçapı yirmi kilometre, nüfusu bir milyondan iki milyona kadar olan büyükşehirlerde yarıça-

kımından ise ikili bir ayrıma gidilmişti. Bu illerin sınırları içinde kalan (normal) köylerin tüzel kişiliği sona erdirilmiş; bu köyler mahalleye dönüştürülmüştü (5216 sayılı Kanun geçici m. 2). Kanun koyucu, orman köyleri bakımından ise bir istisnaya yer vermişti (5216 sayılı Kanun geçici m. 2). Bu istisna ile söz konusu iki ilin sınırları içerisinde kalan orman köylerinin tüzel kişiliği korunmuştu.

Mahalleler ülke genelinde en sık karşılaşılan yerleşim yerleridir.¹⁵ Gözler mahalle kavramını şu şekilde tanımlamaktadır: “Mahalle, ‘belediye sınırları içerisinde yer alan, ortak ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan insanların yaşadığı idari birim’dir”.¹⁶ Mahalleler tüzel kişiliği haiz değildir. Bu sebeple mahalleler birer mahalli idare birimi olarak nitelendirilemez.¹⁷

2. Çekte Düzenlenme Yeri Olarak Gösterilebilme Nitelikleri Bakımından

a. Genel Olarak

TTK m. 780/1/e uyarınca çek metninde çekin düzenlendiği yerin gösterilmesi gerekmektedir.¹⁸ Kanun koyucu, düzenlenme yerinin çek metninde açıkça gösterilmemiş olması ihtimaline binaen, alternatif bir çözüme de yer vermiştir. TTK m. 781/3’e göre düzenlenme yeri gösterilmemiş olan çek, düzenleyenin adı¹⁹ yanında yazılı olan yerde

---

pı otuz kilometre, nüfusu iki milyondan fazla olan büyükşehirlerde yarıçapı elli kilometre olan dairenin sınırları içinde kalan (normal) köyler mahalle statüsüne dönüştürülmüş, tüzel kişiliklerini kaybetmişti. Belirtilen sınırlar içerisinde kalan orman köyleri bakımından ise durum farklıydı; orman köylerinin tüzel kişilikleri korunmuştu (5216 sayılı Kanun geçici madde 2). Bilgi için bkz. Gözler, İdare Hukuku, s. 484.

¹⁵ Detaylı bilgi için bkz. Günay, s. 508 vd.; Gözler, Mahallî İdareler, s. 48 vd.

¹⁶ Gözler, Mahallî İdareler, s. 488.

¹⁷ Gözler, Mahallî İdareler, s. 487, dn. 2.

¹⁸ Düzenlenme yerinin çek metninde gösterilmesine ilişkin esaslar hakkında detaylı bilgi için bkz. Ali Bozer/Celal Göle, Kıymetli Evrak Hukuku, 7.b., Ankara 2017, s. 251 vd.; Erdoğan Moroğlu, “Kambiyo Senetlerinde Düzenlenme Yeri”, Prof. Dr. Fehiman Tekil’in Anısına Armağan, İstanbul 2003, s. 157-158; Abuzer Kendigelen, Çek Hukuku, 4.b., İstanbul 2007, s. 92 vd.

¹⁹ Çekin unsurlarını düzenleyen TTK m. 780/1’de düzenleyenin adından söz edilmemiştir. Çekte, düzenleyenin adının değil; imzasının bulunması zorunludur. Bu sebeple, TTK m. 781/3’de yer alan “düzenleyenin adı” ifadesinin, “düzenleyenin imzası” olarak anlaşılması yerinde olacaktır. Bu hususta bkz. Moroğlu, Düzenlenme Yeri, s. 158; Şafak Narbay, “Çekte İbraz Sürelerinin Belirlenmesinde Ölçü Alınan ‘Yer’ Kavramına ‘De Lege Lata’ ve ‘De Lege Ferenda’ Çözüm Önerileri”,

düzenlenmiş sayılacaktır. Düzenleyenin adı yanında da bir yer gösterilmemişse²⁰, senet, çek vasfı kazanamayacaktır (TTK m. 781/1).²¹

TTK'da düzenlenme yeri olarak gösterilecek yerin taşınması gereken nitelik ya da özelliğe ilişkin bir açıklama yer almamaktadır. Kanun koyucu *yer* kavramını kullanmakla yetinmiştir. Bu durum, hangi yerleşim yerlerinin TTK m. 780/1 ve TTK m. 781/3 anlamında *yer* niteliğini haiz olduğu hususunu tartışmalı hale getirmiştir.²²

Esasen il ve ilçelerin TTK 780/1 ve TTK m. 781/3 anlamında *yer* niteliği taşıdığı konusunda bir tereddüt yoktur. Konu daha çok belde, köy, semt²³, mahalle, cadde²⁴ ve sokak²⁵ gibi yerleşim yerleri bakımından irdelenmektedir. Çalışmanın kapsamı itibari ile de konu beldeler, köyler ve mahallelere ilişkin olarak incelenecektir.

Bilgi Toplumunda Hukuk Ünal Tekinalp'e Armağan, C. 1, İstanbul 2003, s. 796; Kendigelen, s. 93; Bozer/Göle, s. 251-252.

²⁰ Bu noktada, çekte yer alan yetki kayıtlarının düzenlenme yeri olarak kabul edilemeyeceğine dikkat çekilmelidir, bkz. Moroğlu, Düzenlenme Yeri, s. 156; Kendigelen, s. 93; Bozer/Göle, s. 251. Yine çekte yer alan firma adı, telefon ve vergi numarasından hareketle de düzenlenme yeri tespit edilemez, bkz. Kendigelen, s. 97, dn. 202.

²¹ Düzenlenme yerini ihtiva etmeyen senet, adi havale sayılacaktır, bkz. Moroğlu, Düzenlenme Yeri, s. 156; Bozer/Göle, s. 252; Hasan Pulaşlı, Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, 6. b., Ankara 2018, s. 280. Bununla birlikte senette, düzenlenme yerinin yanı sıra, lehtarın adına da yer verilmemişse bir havaleden söz etme olanağı yoktur, bkz. Seza Reisoğlu, "Çeklerde Keşide Yeri İle İlgili Sorunlar ve Yargıtay Kararları", *Bankacılar Dergisi*, 1992, S. 7, s. 21. Bu durumda senet yazılı delil başlangıcı olarak kabul edilebilecektir, bkz. Kendigelen, s. 92.

²² Söz konusu belirsizliğin giderilmesi adına, konunun, kanun değişikliği veya genelgeyle (Ünal Tekinalp, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu Semineri Tartışmaları, İstanbul 1998, s. 91) ya da içtihatla (Erdoğan Moroğlu, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu Semineri Tartışmaları, İstanbul 1998, s. 91) açıklığa kavuşturulmasının isabetli olacağı ifade edilmiştir.

²³ Semtlerin düzenlenme yeri niteliğini haiz olmadığı yönünde bkz. Moroğlu, Düzenlenme Yeri, s. 159; Narbay, s. 814. Aksi yönde bkz. Bozer/Göle, s. 254. Yargıtay semtlerin düzenlenme yeri olarak gösterilemeyeceği görüşündedir. Örneğin Yüksek Mahkeme, "Basıncıköy/Florya" (12. HD, T. 19.09.2013, E. 2013/19889, K. 2013/29082 (www.kazancı.com)); "Fenerbahçe" 12. HD, T. 17.10.2011, E. 2011/3168, K. 2011/18914 (www.kazancı.com) ve "Abidinpaşa" (12. HD, T. 16.03.2009, E. 2008/25476, K. 2009/5363 (www.kazancı.com)) semtlerinin düzenlenme yeri olarak gösterilemeyeceğine hükmetmiştir.

²⁴ Caddelerin düzenlenme yeri niteliğini haiz olmadığı yönünde bkz. Moroğlu, Düzenlenme Yeri, s. 159.

²⁵ Sokakların düzenlenme yeri niteliğini haiz olmadığı yönünde bkz. Tekinalp, s. 91; Moroğlu, Düzenlenme Yeri, s. 159.

b. Doktrinde İfade Edilen Görüşler

Doktrinde düzenlenme yeri olarak gösterilecek yerin taşınması gereken nitelik ya da özelliklere (bu arada beldeler, köyler ve mahallelerin bu nitelik ya da özellikleri haiz olup olmadığına) ilişkin çeşitli görüşlerin ileri sürüldüğü görülmektedir:

Bazı yazarlar konuya ilişkin ilkesel açıklamalarda bulunmakla yetinmiş; beldeler, köyler ve mahallelerin bu niteliği haiz olup olmadığı hususunda bir açıklamaya ise yer vermemiştir. Örneğin Öztan, düzenlenme yerinin “belli” ve “mümkün” bir yer olmasının yeterli olduğunu ifade etmektedir.²⁶ Düzenlenme yerinin “belli” olması hususunda ise Yazar, “gerekli kesinlikten mahrum olmama” kıstasına dikkat çekmektedir.²⁷ *Tekinalp* düzenlenme yerinin belirli ve bulunabilecek bir yer şeklinde ortaya çıkması gerektiğini belirtmektedir.²⁸ *Reisoğlu* da düzenlenme yerinin tereddüt uyandırmayacak şekilde yazılmasının yeterli ve geçerli olduğu görüşündedir.²⁹

Bazı yazarlar, Yargıtay kararlarında ifadesini bulan³⁰ “idari birim” kavramından hareketle konuyu değerlendirmektedir. *Pulaşlı*, Yüksek Mahkeme tarafından ortaya konulan bu kıstası benimsemektedir.³¹ *Bozer/Göle* ise *yer* kavramının idari birim olarak daraltılmasının hiçbir anlamı olmadığını ifade etmektedir. Yazarlar’a göre böyle bir daraltma, hangi yerlerin idari birim olduğu konusunda emek ve zaman isteyen bir araştırma gerektirecek; bu durum da çekin tedavül kabiliyetini düşürecektir. Bu doğrultuda Yazarlar “köy ve benzeri idari birimlerin” düzenlenme yeri olarak gösterilebileceğini dile getirmektedir.³²

²⁶ Fırat Öztan, Kıymetli Evrak Hukuku, 2.b., Ankara 1997, s. 1056.

²⁷ Öztan, s. 1056, dn. 77.

²⁸ Açıklamalarının devamında Yazar, “Nişantaşı” ifadesinin bu niteliği haiz olduğunu; ancak “Kadıköy”de her yerde bulunabilecek bir sokak ismi” söz konusu ise şartın gerçekleşmemiş olduğu sonucuna varılacağını belirtmektedir. Bunun ötesinde Yazar beldeler, köyler ve mahallelere ilişkin bir açıklamaya yer vermemiştir, bkz. *Tekinalp*, s. 91.

²⁹ *Reisoğlu*, *Keşide Yeri*, s. 23.

³⁰ Bkz. *Aşa*. II/A/2/c.

³¹ Bununla birlikte yazar, aynı adlı birden fazla ilçenin bulunması halinde, karışıklığın giderilmesi adına, il adının çeke yazılması gerektiğine işaret etmektedir, bkz. *Pulaşlı*, s. 282.

³² *Bozer/Göle*, s. 254-255.

Doktrinde *yer* kavramının beldeler, köyler ve mahalleler özelinde irdelendiği de görülmektedir:

Narbay, düzenlenme yeri olarak her yerde bulunması mümkün olan belde, köy veya mahalle adlarının yazılmasının geçerli bir yazım olarak nitelendirilemeyeceğini; aksi takdirde çekin zorunlu unsur eksikliği sebebiyle geçersiz olacağını ifade etmektedir. Yazar, düzenlenme yerine ilişkin belirsizliğin giderilmesi (ve dolayısıyla geçerli bir çekten bahsedilebilmesi) adına, söz konusu belde, köy veya mahalle adının yanına bağlı olduğu il ya da ilçenin de yazılması gerektiği görüşündedir.³³

Moroğlu, işlevi ve hukuki güvenlik ihtiyacı sebepleriyle, düzenlenme yerinin “bir yönetim biriminin coğrafi adı” olarak gösterilmesi gerektiğini; söz konusu yönetim biriminin tüzel kişiliğinin bulunmasının ise şart olmadığını ifade etmektedir. Bu doğrultuda Yazar, köy ve mahallelerin geçerli birer düzenlenme yeri olduğunu belirtmektedir.³⁴ *Kendigelen* de köy ve mahallelerin düzenlenme yeri niteliğini haiz olduğu görüşündedir.³⁵

c. *Yargıtay Uygulaması*

Yargıtay kararlarında *yer* kavramını somutlaştırma çabası dikkat çekmektedir. Belirtmek gerekir ki Yüksek mahkeme, kavramı daraltma eğilimindedir.^{36,37}

Yargıtay, eski tarihli kararlarında düzenlenme yerinin “mülki taksimatta belirli bir yer” olması gerektiğine hükmetmiştir.³⁸ Yargıtay’ın görece güncel kararlarında ise “idari birim” kavramına başvurduğu

³³ Narbay, s. 813-814. Ayrıca bkz. Ceza hukuku ilkelerini esas almakla birlikte 6. CD, T. 06.05.1997, E. 1997/4697, K. 1997/4803: “...çekte keşide yerinin ‘Çemberlitaş’ olarak yazıldığı, hangi il veya ilçeye bağlı olduğu belirtilmemiş olduğundan, bu haliyle Türk Ticaret Kanunu’nun 692. maddesinde yazılı keşide yerinin bulunmadığı ...” (www.kazancı.com).

³⁴ Moroğlu, Düzenlenme Yeri, s. 159-160.

³⁵ Kendigelen, s. 95-96.

³⁶ Bozer/Göle, s. 254-255.

³⁷ Hemen aşağıda ortaya konulan Yargıtay kararlarının bir kısmı bonoyu konu edinmektedir. Ancak bu kararların çek bakımından da geçerli olduğundan tereddüt edilmemelidir.

³⁸ 12. HD, T. 06.10.1994, E. 11001, K. 11719 (Gönen Eriş, Çek Hukuku, 5. b., Ankara 2004, s. 46).

görülmektedir.³⁹ Yüksek mahkeme, bir yerleşim yerinin idari birim niteliğinde olup olmadığını ise tüzel kişiliği haiz olup olmama kistasına göre belirlemektedir.

Yargıtay kararlarında çalışma kapsamında incelenen beldeler, köyler ve mahalleler yönünden de anılan kistasın gözetildiği görülmektedir. Yüksek Mahkeme'nin beldeler, köyler ve mahallelere ilişkin kararları yeknesaklık kazanmış vaziyettedir.

Yargıtay, birer idari birim oldukları gerekçesiyle, beldeler⁴⁰ ve köylerin⁴¹ düzenlenme yeri olarak gösterilebileceği görüşündedir. Yargıtay mahalleler bakımından ise farklı bir sonuca ulaşmaktadır. Yüksek Mahkeme, mahallelerin düzenlenme yeri olarak gösterilemeyeceğini içtihat etmektedir.⁴²

³⁹ Örnek kararlar için bkz. 12 HD, T. 08.06.2017, E. 2017/3389, K. 2017/8975 (www.kazancı.com); 12 HD, T. 28.02.2017, E. 2016/11711, K. 2017/2905 (www.kazancı.com); 12. HD, T. 10.09.2012, E. 2012/7924, K. 2012/25620 (www.kazancı.com); 12. HD, T. 29.09.2011, E. 2011/1362, K. 2011/17027 (www.kazancı.com); 11. HD, T. 09.06.2008, E. 2008/6809, K. 2008/7565 (www.kazancı.com).

⁴⁰ 12. HD, T. 11.06.2015, E. 2015/6447, K. 2015/16355: "Somut olayda, takibe konu çekte keşide yeri olarak '...' yazıldığı görülmektedir. Keşide yeri olarak gösterilen '...' belde olup, keşide yerinin bulunduğu kabulü için zorunlu olan idari birim niteliği taşımaktadır." (www.kazancı.com). Aynı yöndeki başkaca kararlar için bkz. 12. HD, T. 06.02.2012, E. 2012/1004, K. 2012/2136 (www.kazancı.com); 12. HD, T. 10.06.2010, E. 2010/2209, K. 2010/14809 (www.kazancı.com).

⁴¹ 12. HD, T. 13.11.2007, E. 2007/18075, K. 2007/21042: "Somut olayda takip dayanağı bonoda keşidecinin ad ve soyadı yanında senedin tanzim edildiği yer (Çakmak Köyü) şeklinde yazılmıştır. 442 Sayılı Köy Kanununun 7. maddesi ve Anayasanın 127. maddesi hükümlerine göre mahalli idareler ile belediye ve köy, kamu tüzel kişi olarak belirtilmiştir. Köy mahalli idareler ayırımına göre idari birim olup senette gösterilmesi halinde TTK 688/6. maddesinde belirtilen tanzim yerinin varlığının kabulü gerekir." (www.kazancı.com). Aynı yöndeki başka bir karar için bkz. 12. HD, T. 6.9.2001, E. 2001/13662, K. 2001/12930 (www.kazancı.com).

⁴² 12. HD, T. 15.04.2014, E. 2014/8452, K. 2014/10930: "T.C Anayasası'nın 127. maddesinde mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileri olarak tanımlanmıştır. 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 1. maddesinde sayılan idari birimler arasında 'mahalle'ye yer verilmiş değildir. Bu durumda 'mahalle'nin idari birim olarak kabulüne yasal imkan bulunmamaktadır. ... Somut olayda, takibe konu senette yazılı olan 'Kızıltoprak' mahalle adı olup Kanunun aradığı anlamda bir idari birim olmadığından takibe dayanak belgede düzenleme yerinin yazılı olmaması sebebiyle anılan senet kambiyo senedi vasfını taşımamaktadır." (www.kazancı.com). Aynı yöndeki başkaca kararlar için bkz. 12 HD, T. 16.2.2017, E. 2016/9054, K. 2017/2122 (www.kazancı.com); 12. HD, T. 29.09.2016, E. 2016/19022, K. 2016/19999 (www.kazancı.com); 11. HD, T. 09.06.2005, E. 2005/6798, K. 2005/5970 (www.kazancı.com).

B. 6360 SAYILI KANUN’UN BELDE VE KÖYLERE ETKİSİ

6360 sayılı Kanun ile birlikte, büyükşehir belediyesi mülki idari sınırları içerisinde yer alan belde ve köylerin hukuki nitelikleri esaslı biçimde değişmiştir. Hemen aşağıda bu değişiklikler üzerinde durulacaktır. Ancak öncesinde bir hususa dikkat çekmekte fayda vardır: 6360 sayılı Kanun, yalnızca büyükşehir belediye teşkilatı kurulan *otuz* ilde⁴³ yer alan belde ve köylerin hukuki niteliklerine ilişkin hükümler içermektedir. Büyükşehir belediye teşkilatı kurulmayan *elli bir* ilde yer alan belde ve köyler bakımından herhangi değişiklik söz konusu değildir. Dolayısıyla söz konusu *elli bir* ilin sınırları içerisinde yer alan belde ve köyler, mevcut hukuki niteliklerini muhafaza etmektedir.

6360 sayılı Kanun’un beldelere ilişkin yenilikleri şu şekildedir:

6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyesi mülki sınırları içerisinde yer alan belde belediyelerinin tüzel kişilikleri kaldırılmıştır (m. 1/3).⁴⁴ Tüzel kişiliğini kaybeden belde belediyeleri “belde ismiyle” ve “tek mahalle olarak” bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır (m. 1/3). Söz konusu düzenlemeyle birlikte hukukumuzda, ismi belde ve fakat hukuki niteliği mahalle olan birimler dâhil olmuştur.⁴⁵ Bu noktada, yinelemek pahasına, büyükşehir belediye teşkilatı kurulmayan *elli bir* ilde yer alan ve ismi belde olan yerleşim yerlerinin, belde belediyesi niteliğini de koruyarak varlıklarını sürdürdüğüne dikkat çekmek yerinde olacaktır.

6360 sayılı Kanun’un köylere ilişkin yenilikleri ise şu şekildedir:

6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyesi mülki sınırları içerisinde yer alan köylerin tüzel kişilikleri kaldırılmıştır (m. 1/3, m. 1/4).⁴⁶ Tüzel kişi niteliğini kaybeden köyler, mahalle olarak bağlı bulunduk-

⁴³ Büyükşehir belediyesi teşkilatı bulunan iller şu şekildedir: Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Muğla, Ordu, Sakarya, Samsun, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van.

⁴⁴ Söz konusu Kanun ile büyükşehir belediyesi mülki sınırları il mülki sınırlarına dönüştürülmüştür (m. 1/1, m. 1/2). Böylelikle büyükşehirlerde yer alan tüm belde belediyeleri tüzel kişiliklerini kaybetmiştir.

⁴⁵ Muratoğlu, s. 76.

⁴⁶ Söz konusu Kanun ile büyükşehir belediyesi mülki sınırları il mülki sınırlarına dönüştürülmüştür (m. 1/1, m. 1/2). Böylelikle büyükşehirlerde yer alan tüm köyler tüzel kişiliklerini kaybetmiştir.

ları ilçenin belediyesine katılmıştır (m. 1/3, m. 1/4). Kanun koyucu, 5216 sayılı Kanun'dan farklı olarak, orman köylerine ilişkin bir istisnaya da yer vermemiştir. Büyükşehir belediyesi mülki sınırları içerisinde yer alan orman köyleri de tüzel kişiliklerini kaybetmiştir.

C. 6360 SAYILI KANUN'UN BELDE VE KÖYLERİN ÇEKTE DÜZENLENME YERİ OLARAK GÖSTERİLEBİLME NİTELİKLERİNE ETKİSİ

1. Yargıtay Uygulaması: 12. HD, T. 23.11.2015, E. 2015/19613, K. 2015/28936

6360 sayılı Kanun ile tüzel kişiliği kaldırılan ve mahalle statüsüne dönüştürülen beldelerin çekte düzenlenme yeri olarak gösterilip gösterilemeyeceği hususu, 12. HD'nin 23.11.2015 tarih ve E. 2015/19613, K. 2015/28936 sayılı kararına konu olmuştur. Anılan kararda Yüksek Mahkeme, şu yönde hüküm kurmuştur: "6102 sayılı TTK'nın 780/1-e maddesine göre çekin, kambiyo senedi vasfını taşıyabilmesi için keşide yeri unsurunu ihtiva etmesi gereklidir. Keşide yerinin ise; idari birim (kent, ilçe, bucak, köy gibi) adı olarak gösterilmesi zorunlu bulunmaktadır. Somut olayda, takip dayanağı çekte keşide yerinin '...' olarak yazıldığı görülmektedir. Bilindiği üzere; 06.12.2012 tarih ve 28489 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve ilk mahalli idareler genel seçimi olan 30.03.2014 tarihinde yürürlüğe giren 6360 sayılı Kanun'un 1. maddesinin 3. fıkrası ile '...' belde belediyesinin tüzel kişiliği kaldırılmış ve söz konusu belediye '...' ismiyle mahalle olarak bağlı bulunduğu Manavgat ilçesinin belediyesine katılmıştır. Bu durumda, takibe konu çekte keşide yeri olarak gösterilen '...' anılan çekin keşide tarihi olan 30.08.2014 tarihinden önce mahalleye dönüştüğünden bu yerin yukarıda belirtilen nitelikte idari birim olmadığı ve dolayısıyla dayanak belgenin keşide yeri unsurunu taşımadığı açıktır".⁴⁷

2. Değerlendirme

Görüldüğü üzere Yargıtay, mahalle statüsüne dönüştürülen beldelerin çekte düzenlenme yeri olarak gösterilemeyeceği görüşündedir. Kararda yer alan ifadeler, Yüksek Mahkeme'nin mahalle statüsüne dönüştürülen köyler bakımından da benzer bir yaklaşım sergileyeceği

⁴⁷ emsal.yargitay.gov.

izlenimi yaratmaktadır. Öz bir ifade ile yinelemek gerekirse Yargıtay, çekte düzenlenme yeri olarak gösterilebilme niteliği bakımından tüzel kişiliği haiz olma koşulunu aramaktadır.

Yüksek Mahkeme'nin bu yaklaşımına katılma olanağı yoktur. Bu yönde bir kabulü gerekli kılan hususlar şu şekilde sıralanabilir:

İlk olarak, hukuki öngörülebilirlik ilkesine dikkat çekilmelidir. Konu beldeler örneğiyle somutlaştırılabilir: Yüksek Mahkeme'nin yaklaşımına göre, mahalle statüsüne dönüştürülen (ve fakat ismi hâlâ belde olan⁴⁸) beldeler düzenlenme yeri niteliğini haiz değildir. Hemen yukarıda işaret olduğu üzere, yalnızca otuz ilin sınırları içerisinde yer alan beldeler mahalle statüsüne dönüştürülmüştür. Geriye kalan *elli bir* ilde ise beldeler, belde belediyesi (bu arada tüzel kişi) niteliğini korumaktadır. Yerleşik Yargıtay uygulaması dikkate alınırca, söz konusu *elli bir* ilde yer alan beldelerin düzenlenme yeri olarak gösterilebilme niteliklerini koruduğu açıktır. Dolayısıyla beldelerin düzenlenme yeri niteliğini haiz olup olmamaları hususunda, sınırları içerisinde buldukları il esasına dayanan ikili bir ayırım ortaya çıkmıştır.

Dikkat çekilmesi gereken ikinci husus, çeke olan güvenin ve böylelikle çekin tedavül kabiliyetinin arttırılmasıdır. Esasen bu husus, hemen yukarıda ifade edilen hukuki öngörülebilirlik ihtiyacının bir uzantısını oluşturmaktadır. Hukuk düzeni, çek kullanımını yaygınlaştırma ve böylece çekten beklenen menfaati sağlama amacı gütmekte ise, çeke olan güveni arttırmak zorundadır. Kuşkusuzdur ki, çek hukuku kurallarının yeknesaklaşması, çeke olan güvenin arttırılması bakımından elzemdir. Yeknesaklaşma adına, çek hukukunun şekle ve süreye ilişkin ikilemlerinin mümkün olduğu ölçüde giderilmesi gerekmektedir.⁴⁹ Bu doğrultuda, mezkûr Yargıtay kararının benimsenmesi halinde, sonucun tersine olacağına dikkat çekilmelidir. Aynı adı (belde adını) taşıyan birimlerin düzenlenme yeri olarak gösterilip gösterilemeyeceği hususunda, sınırları içerisinde buldukları il esasına dayalı bir ayırma gidilmesi, çeke olan güveni zedeleyecektir. Konu lehtar ve muhatabın hukuki durumlarından hareketle somutlaştırılabilir:

⁴⁸ Bkz. Yuk. II/B.

⁴⁹ Korkut Özkorkut, “Çek Hukukunda Ödeme İçin İbraz Süreleri”, *BATİDER*, 1997, C. 19, S. 2, s. 60-61.

Böylesine bir ayırımın kabulü halinde çek, bir ödeme aracı olarak tercihe şayan olma vasfını önemli ölçüde yitirecektir. Zira lehtar çekin geçerli olup olmadığı (geçerli bir düzenlenme yeri içerip içermediği) hususunda, oldukça kapsamlı bir inceleme külfeti ile karşı karşıya kalacaktır. Bir beldenin düzenlenme yeri olarak gösterildiği çek kendisine teklif edilen lehtar, “bu beldenin hangi ilin sınırları içerisinde olduğunu” ve “bu ilde büyükşehir belediye teşkilatı kurulup kurulmadığını” araştırma mecburiyetinde olacaktır. Aksi halde söz konusu çek, düzenlenme yeri olarak gösterilen beldenin büyükşehir belediye teşkilatı kurulan bir ilin sınırları içerisinde yer almasından sebep, geçersiz kılınabilecektir. Çek kullanımını yaygınlaştırma gayesi güden bir hukuk düzeni, lehtar böylesine bir riskle karşı karşıya bırakmamalıdır.⁵⁰

Böylesine bir ayırım, muhatap banka bakımından da pek çok riski beraberinde getirecektir. Muhatap banka ödenmek üzere kendisine ibraz edilen çekin geçerli olup olmadığını incelemekle yükümlüdür.⁵¹ Öyle ki geçersiz bir çekin bedelini ödeyen muhatap, düzenleyene karşı sorumlu olacaktır.⁵² Beldeler bakımından ortaya çıkan bu ayırım muhatapın inceleme yükümlülüğünü de hayli genişletecektir. Bir beldenin düzenlenme yeri olarak gösterildiği çek kendisine ibraz edilen muhatap, tıpkı lehtar gibi, “bu beldenin hangi ilin sınırları içerisinde olduğunu” ve “bu ilde büyükşehir belediye teşkilatı kurulup kurulmadığını” araştırmak zorunda kalacaktır. Böyle bir zorunluluk halinde ise, “internet, harita, ansiklopedi gibi bir kaynağa gidilerek konunun araştırılması kaçınılmaz olacak; bu durum ise hiç şüphesiz çekin süratle tedavülünü ve ödenebilmesini engelleyecektir”.⁵³

Belirtilen sebeplerle, düzenlenme yeri kavramına ilişkin yeni bir kıstas belirlenmesi elzem görülmektedir. Bu doğrultuda en uygun çözüm, Moroğlu ve Kendigelen tarafından da ifade edildiği üzere, mahallelerin düzenlenme yeri niteliğini haiz olduklarının kabul edilmesi olacaktır.⁵⁴ Böylelikle, 6360 sayılı Kanun ile mahalle statüsüne dönüştürülen belde ve köyler düzenlenme yeri niteliklerini koruyacaktır.

⁵⁰ Bu hususta bkz. Öztan, 1057; Özkorkut, s. 60.

⁵¹ Kendigelen, s. 234 vd.; Bozer/Göle, s. 362.

⁵² Kendigelen, s. 234; Bozer/Göle, s. 362.

⁵³ Bozer/Göle, s. 255.

⁵⁴ Karş. Pulaşlı, s. 281.

Öte yandan bu yaklaşım, 6360 sayılı Kanun ile mahalle statüsüne dönüştürülen birimlerle sınırlı bir uygulama alanına sahip de değildir. Hukuki öngörülebilirlik ilkesinin bir gereği olarak, ülke çapındaki tüm mahalleler, düzenlenme yeri niteliğini haiz kabul edilmelidir.

Ekleme gerekir ki mezkûr görüş, başkaca hukuki sorunlara gebe dir. Bunun temel sebebi, ülke çapında aynı adı taşıyan pek çok mahallenin yer almasıdır. Esasen böyle bir ihtimal Türk Hukuku bakımından yeni değildir. Aynı sorun, düzenlenme yeri niteliğini haiz oldukları tereddütsüz olan ilçeler bakımından da söz konusudur. Zira çeşitli illerde aynı adı taşıyan ilçeler bulunmaktadır (Ordu/Ulubey, Uşak/Ulubey; Van/Edremit, Balıkesir/Edremit; Zonguldak/Ereğli, Konya/Ereğli vb.).

Aynı ad kaynaklı sorunların neler olabileceği, düzenlenme yerine biçilen işlevlerden hareketle tespit edilebilir. Çek hukukunda düzenlenme yerinin iki temel işlevi vardır.⁵⁵ Bunlar ibraz süresinin ve uygulanacak hukukun tespitine ilişkindir:

Çek hukukunda *düzenlenme yerinin en önemli işlevi ibraz süresinin tespiti noktasındadır*. Aşağıda⁵⁶ da ifade edileceği üzere çek, düzenlendiği yerde ödenecekse on gün; düzenlendiği yerden başka bir yerde ödenecekse bir ay içinde muhatap bankaya ibraz edilmelidir (TTK m. 796/1). İbraz süresinin tespitinde, düzenlenme yeri ile ödeme yerinin aynı yer olup olmaması belirleyicidir. İşte aynı ada sahip mahalleler ihtimali bu nokta itibari ile soruna yol açabilir.

Konu bir örnekle somutlaştırılabilir: Bir çekte düzenlenme yeri “A” Mahallesi, ödeme yeri ise Ankara olarak gösterilmiştir. Öte yandan “A” adlı bir mahalle, hem Ankara’da hem de başka bir ilde mevcuttur. Bu çekin ibraz süresi, “A” adlı mahallenin Ankara’da bulunan mahalle olması halinde on gün; başka bir ilde bulunan mahalle olması halinde ise bir ay olacaktır.

Belirtilmelidir ki ortaya konulan sorun, düzenlenme ve ödeme yeri aynı ülke sınırları içerisinde yer alan çekler bakımından iki farklı ibraz süresinin öngörülmüş olmasından kaynaklanmaktadır. Doktrin de dile getirildiği üzere *de lege ferenda* çözüm, karşılaştırmalı hu-

⁵⁵ Karş. Hayri Domaniç, Kıymetli Evrak Hukuku, 2.b., 1975, s. 377; Öztan, s. 1058; Moroğlu, Düzenlenme Yeri, s. 157.

⁵⁶ Bkz. Aşa. III/A/2.

kuktaki örneklere de paralel olarak⁵⁷, düzenlenme ve ödeme yeri aynı ülke sınırları içerisinde yer alan çekler için tek bir ibraz süresinin kabul edilmesidir.^{58,59}

Bununla birlikte örneğe konu çek, *de lege lata* da geçersiz değildir. Zira düzenlenme ve ödeme yeri Türkiye’de yer alan her çek, asgari on günlük ibraz süresinden yararlanabilmektedir. Bu sebeple söz konusu çek, işlem güvenliği ve hamillerin korunması düşüncesinin de bir gereği olarak⁶⁰, geçerli kabul edilmelidir.⁶¹ Söz konusu çek bakımından, süresinde bir ibrazın söz konusu olup olmadığı hususu ise çeşitli ihtimallere göre değerlendirilmelidir:

*Bu hususta birinci ihtimal, çekin, on günlük ibraz süresi içerisinde ibraz edilmiş olmasıdır. Bu ihtimalde çekin süresi içerisinde ibraz edildiği tereddütsüzdür.*⁶²

İkinci ihtimal, çekin, on günlük ibraz süresinden sonra ve fakat bir aylık ibraz süresinden önce ibraz edilmiş olmasıdır. Bu ihtimalde süresinde bir ibrazın söz konusu olup olmadığı hususu tereddüt uyandırmaktadır. Zira “A” mahallesi, Ankara’da yer alan mahalle ise, çek, süresinde

⁵⁷ Nitekim Cenevre Yeknesak Kanunu m. 29’da, düzenlenme ve ödeme yeri aynı ülke sınırları içerisinde yer alan çekler bakımından sekiz günlük ibraz süresi öngörülmüştür. Bu düzenleme İsviçre ve Alman kanun koyucuları tarafından da benimsenmiştir. Bilgi için bkz. Özkorkut, s. 50; Narbay, s. 797.

⁵⁸ Özkorkut, s. 59 vd.; Narbay, 818; Kendigelen, s. 214.

⁵⁹ Özkorkut tarafından da ifade edildiği üzere, belirlenecek tek ibraz süresinin kısa mı yoksa uzun mu olacağı, kanun koyucunun çeke yüklediği anlama bağlıdır, bkz. Özkorkut, 61. Çek, klasik işlevine uygun biçimde, ödeme aracı olarak anlandırılmakta ise kısa bir ibraz süresinin belirlenmesi yerinde olacaktır. Eklemek gerekir ki bu yönde bir tercih, “ibraz süresini kaçırma” kaynaklı hak kayıplarına da yol açmayacaktır. Zira gerek ulaşım olanaklarında gerekse de teknolojiye (örn; takas odası) yaşanan gelişim, çekin, kısa süreler içerisinde ibrazını mümkün kılmaktadır. Öte yandan kanun koyucu, çeke, kredi fonksiyonu da tanımak istemekteyse, görece uzun bir ibraz süresi belirleyecektir.

⁶⁰ Kendigelen, s. 96.

⁶¹ Kendigelen, s. 96. Pulaşlı, aynı adı taşıyan ilçeler bakımından bu sonuca ulaşmaktadır, bkz. Pulaşlı, s. 282. Reisoğlu’na göre ise, on günlük süre içerisinde ibraz edilmiş olmak kaydıyla, düzenlenme yeri bulunmayan çekler dahi geçerli kabul edilmelidir, bkz. Seza Reisoğlu, Çek Hukuku, Ankara 2011, s. 69.

⁶² Karş. Ceza hukuku ilkelerini esas almakla birlikte 10. CD, T. 08.01.2002, E. 2001/18911, K. 2002/1249: “... çekte keşide yerinin hiçbir duraksamaya yer vermeyecek biçimde açık net ve herkes tarafından kolayca anlaşılabilir şekilde yazılması halinde geçerli olacağına kuşku bulunmamakta olup, suça konu çekin muhatap bankanın (Konya) Ereğli Şubesinden keşide edilmiş ve 10 günlük süre içinde ibraz edilmiş olması karşısında herhangi bir karışıklığa ve duraksamaya yer vermediği anlaşıldığından çekte keşide yeri olarak belirtilen Ereğli ibaresinin keşide yeri olarak kabulü gerektiği, ...” (www.kazancı.com).

ibraz edilmemiştir. Ancak “A” mahallesi, başka bir ilde bulunan mahalle ise, ortada süresinde ibraz edilmiş bir çek mevcuttur. Konuya aynı adı taşıyan ilçeler bakımından değinen *Pulaşlı*’ya göre, “düzenleme yeri ile ödeme yerinin aynı olduğu farzedilerek ibraz süresi 10 gün olarak kabul edilebilmelidir”.⁶³ Anılan ihtimal, cezai sorumluluk bağlamında olmakla birlikte, bir Yargıtay kararına da konu olmuştur. 10. CD, 07.10.1996 tarih ve E. 8716, K. 10353 sayılı kararında şu yönde hüküm kurmuştur: “Suç konusu çekte, ödeme yerinin çek hesabının bulunduğu banka şubesi Konya/Ereğli, keşide yerinin ‘Ereğli’ yerleşim biriminin yazılı bulunmasına göre, çok sayıda ‘Ereğli’ adı altında yerleşim biriminin olması da dikkate alınarak, keşide yerinin hangi ‘Ereğli’ olduğu taraflardan sorulup, kuşkuyla yer vermeyecek biçimde açıklığa kavuşturulması ve ibrazın yasal süre içerisinde yapılıp yapılmadığı belirlenerek sonucuna göre bir hüküm kurulması gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi yasaya aykırıdır”.⁶⁴

Üçüncü ihtimal ise, çekin, bir aylık ibraz süresi geçtikten sonra ibraz edilmiş olmasıdır. Bu ihtimalde süresi içerisinde ibraz edilmiş bir çekten söz etme olanağı yoktur.

Çek hukukunda düzenlenme yerinin diğer işlevi, çekte uygulanacak hukukun tespiti noktasındadır. Çekten doğan borçlanmaların sonuçları düzenlenme yeri hukukuna göre belirlenir (TTK m. 821/1). Ancak bu husus çalışmanın konusu bakımından bir önemi haiz değildir. Zira incelenen ihtimalde aynı adı taşıyan farklı mahalleler, Türkiye sınırları içerisinde yer almaktadır. Dolayısıyla ortada uygulanacak hukukun tespitine ilişkin bir tereddüt bulunmamaktadır.⁶⁵

III. DÜZENLENME VE ÖDEME YERİ AYNI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SINIRLARI İÇERİSİNDE YER ALAN ÇEKLERDE “İBRAZ SÜRESİ”NİN TESPİTİ

A. 6360 SAYILI KANUN ÖNCESİ DÖNEMDE HUKUKİ DURUM

1. Büyükşehir Belediyelerinin Sınırları Bakımından

6360 sayılı Kanun öncesi dönemde, büyükşehir belediyelerinin sınırları, 5216 sayılı Kanun m. 5 ile düzenlenmişti. Maddede şu ifadeye

⁶³ Pulaşlı, s. 283.

⁶⁴ Gönen Eriş, Çek Hukuku, 4.b., Ankara 2003, s. 723.

⁶⁵ Moroğlu, Düzenlenme Yeri, s. 161; Kendigelen, s. 95, dn. 190.

yer verilmişti: “Büyükşehir belediyelerinin sınırları, adını aldıkları büyükşehirlerin belediye sınırlarıdır”. Söz konusu düzenleme oldukça muğlaklıktı.⁶⁶ Bu muğlaklık, 5216 sayılı Kanun geçici m. 2 ile giderilmeye çalışılmıştı.

5216 sayılı Kanun geçici m. 2’de, büyükşehir belediye sınırlarının tespitine ilişkin ikili bir ayrıma gidilmişti. Kanun koyucu, İstanbul ve Kocaeli illerinde büyükşehir belediye sınırlarını, il mülki sınırları olarak belirlemişti. Diğer büyükşehir belediyeleri bakımından ise nüfus esasına dayanan bir belirleme yapılmıştı. Buna göre; mevcut valilik binası merkez kabul edilmek ve il mülki sınırları içinde kalmak şartıyla, nüfusu bir milyona kadar olan büyükşehirlerde yarıçapı yirmi kilometre, nüfusu bir milyondan iki milyona kadar olan büyükşehirlerde yarıçapı otuz kilometre, nüfusu iki milyondan fazla olan büyükşehirlerde yarıçapı elli kilometre olan dairenin sınırı ilgili büyükşehir belediyesinin sınırını oluşturmakta idi.

5216 sayılı Kanun geçici m. 2’de yer alan düzenleme, büyükşehir belediye teşkilatı kurulan illerde yer alan ilçe belediyeleri bakımından bir ayrıma yol açmıştı. İlçe belediyeleri, büyükşehir belediyesinin sınırları içerisinde yer alıp almaları esasına göre, büyükşehir ilçe belediyesi/merkez ilçe ve normal ilçe belediyesi olarak ikiye ayrılmakta idi. Büyükşehir belediyesinin sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyesi niteliğinde idi.⁶⁷ Büyükşehir belediye teşkilatı kurulu “ilin” sınırları içerisinde ve fakat “büyükşehir belediyesinin” sınırları dışında yer alan ilçe belediyeleri ise normal (bağımsız) ilçe belediyesi niteliğinde idi.⁶⁸

2. Büyükşehir Belediye Sınırları İçerisinde Kalan Yerlerde İbraz Süresinin Tespiti Bakımından

a. Genel Olarak

Çek bedelini tahsil etmek isteyen hamil, çeki, ödenmek üzere ibraz etmek zorundadır. Çekin içerdiği alacak, ödeme için ibrazla birlikte muaccel hale gelmektedir.⁶⁹

⁶⁶ Muratoğlu, s. 66.

⁶⁷ Günday, s. 511; Gözler, İdare Hukuku, s. 483.

⁶⁸ Gözler, 6360 Sayılı Kanun Hakkında Eleştiriler, s. 53.

⁶⁹ Öztan, s. 1176; Bozer/Göle, s. 362.

Ödeme için ibraz, kural olarak, muhatap bankaya yapılır. İbrazin çekle işleyen hesabın bulunduğu şubeye yapılması şart değildir; muhatabın başka bir şubesine yapılan ibraz da ödeme için ibraz niteliğindedir (ÇekK m. 3/1). Hamil çeki takas odasına da ibraz edebilir. Çekin takas odasına ibrazı da ödeme için ibraz yerine geçer (TTK m. 798/1).

Kanun koyucu çekin ödeme için ibraz edilebileceği süreleri sınırlandırmıştır.⁷⁰ Düzenlenme ve ödeme yeri Türkiye sınırları içerisinde olan çekler bakımından dahi iki farklı süre öngörülmüştür.⁷¹ Düzenlendiği yerde ödenecek çeklerin on gün; düzenlendiği yerden başka bir yerde ödenecek çeklerin ise bir ay içerisinde ibraz edilmesi gerekmektedir (TTK m. 796/1). Düzenleme, ibraz süresinin tespiti hususunda, düzenlenme yeri ile ödeme yerinin aynı yer olup olmamasına sonuç bağlamaktadır. Bununla birlikte kanun koyucu, iki yerin aynı yer mi yoksa başka yer mi olduğunun ne şekilde tespit edileceğine ilişkin bir açıklamaya yer vermemiştir. Bu tutum konunun tartışmalı hale gelmesine yol açmıştır.⁷²

Doktrinde ve Yargıtay kararlarında aynı yer/başka yer ayrımının tespitinde çeşitli kıstaslara başvurulduğu görülmektedir. Bu anlamda olmak üzere il sınırları, ilçe sınırları, büyükşehir belediye sınırları ile düzenleyenin iradesi kıstaslarına dikkat çekilmelidir.

b. Doktrinde İfade Edilen Görüşler

Narbay ve Kendigelen'e göre, aynı yer/başka yer ayrımı "il sınır-

⁷⁰ Çekte ibraz sürelerinin taşıdığı önem hakkında detaylı bilgi için bkz. Reha Poroy/Ünal Tekinalp, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, 21.b., İstanbul 2013, N. 445, s. 302; Bozer/Göle, s. 338 vd.; Reisoğlu, Çek Hukuku, s. 207-208.

⁷¹ Ödeneceği ülkeden başka bir ülkede düzenlenen çekler bakımından da farklı süreler söz konusudur. Bu çekler, düzenlenme yeri ile ödeme yeri aynı kıtada ise bir ay; ayrı kıtalarda ise üç ay içinde ibraz edilmelidir. Bu hususta, bir Avrupa ülkesinde düzenlenip de Akdeniz'e sahili bulunan bir ülkede ödenecek olan ve aynı şekilde Akdeniz'e sahili olan bir ülkede düzenlenip bir Avrupa ülkesinde ödenmesi gereken çekler aynı kıtada düzenlenmiş ve ödenmesi şart kılınmış sayılır (TTK m. 796/2).

⁷² Konunun yasal bir düzenleme ile açıklığa kavuşturulmasının yerinde olacağı yönünde bkz. Sıtkı Eroğlu, "3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ile İlgili Olarak T.C. Merkez Bankası Açısından Ortaya Çıkan Sorunlar, Tespit ve Öneriler", *BATİDER*, 1989, C. 15, S. 2, s. 18; Mehmet Bahtiyar, "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Dili ve Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi", *TBB Dergisi*, 2005, S. 61, s. 102-103.

ları" dikkate alınarak tespit edilmelidir.⁷³ Bu görüşe göre, il sınırları bir bütün olarak aynı yer kapsamı içerisinde değerlendirilmeli; çekin düzenlenme yeri ile ödeme yeri o ilin sınırları içinde bulunmakta ise ibraz süresi on gün olmalıdır.

Öztañ ve *Reisoğlu*'na göre "ilçe sınırları" belirleyicidir.⁷⁴ Bu görüşe göre, çekin düzenlenme yeri ile ödeme yeri aynı ilçe sınırları içerisinde yer almakta ise ibraz süresi on gündür. Bununla birlikte her iki Yazar, büyükşehir belediyesi bulunan illerde yer alan ilçeler bakımından istisnai bir duruma dikkat çekmiştir. Yazarlar'a göre, "büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde kalan ilçeler (büyükşehir ilçe belediyeleri/ merkez ilçeler)" aynı yer olarak değerlendirilmelidir.⁷⁵ Öztañ konuyu şu şekilde örneklendirmektedir: "... keşide yeri Çankaya, ödeme yeri Altındağ ilçeleri ise, bu ilçeler Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde kaldığından, çek 'aynı yerde ödenecek çek' sayılmalı ve 10 günlük ibraz süresine tâbi tutulmalıdır. Buna karşılık, keşide yeri Çankaya, ödeme yeri Haymana ise, ibraz süresi 1 ay olmalıdır".⁷⁶

Bozer/Göle farklı bir kıstasa yer vermektedir. Yazarlar'a göre ibraz süresi, yerleşim yerlerinin sınırlarına göre değil; keşidecinin iradesine göre tespit edilmelidir.⁷⁷ "Şöyle ki, çekte ödeme yerinin Ankara il sınırları içinde bir banka şubesi olduğu durumlarda keşideci, düzenlenme yeri olarak Kızılcahamam-Ankara yerine sadece Kızılcahamam yazmışsa, kendi iradesiyle düzenlenme yeri ile ödeme yeri arasında farklılık yarattığından bu çekin ödeme için ibraz süresi bir ay olmalıdır".⁷⁸

c. Yargıtay Uygulaması

Yargıtay, aynı yer/başka yer ayırımının hangi kıstasa göre tespit edileceği hususunda yeknesak bir tutum sergilememektedir. Yargıtay'ın ilçe sınırlarını, il sınırlarını ve hatta il belediye sınırlarını esas alan kararları mevcuttur.⁷⁹ Yüksek Mahkeme, bazı kararlarında da büyükşehir belediye sınırlarını gözetmiştir. Örneğin 12 HD, 26.12.2006

⁷³ Narbay, s. 815; Kendigelen, s. 214.

⁷⁴ Öztañ, s. 1168; Reisoğlu, Keşide Yeri, s. 21.

⁷⁵ Öztañ, s. 1168; Reisoğlu, Keşide Yeri, s. 21. Aynı yönde bkz. Ertan Demirkapı, "Noterlik Uygulaması Bakımından Kambiyo Senetlerinde Protestolar", *TNB Dergisi*, 2014, Y.1, S. 2, s. 55.

⁷⁶ Öztañ, s. 1168.

⁷⁷ Bozer/Göle, s. 350.

⁷⁸ Bozer/Göle, s. 350-351.

⁷⁹ Yüksek Mahkeme'nin çeşitli kararları hakkında bilgi ve değerlendirme için bkz. Narbay, s. 807-808; Kendigelen, s. 213.

tarikh ve E. 2006/21797, T. 2006/24786 sayılı kararında şu ifadelere yer vermiştir: *"Somut olayda, takip dayanağı çekin keşide yeri İstanbul olup, muhatap bankanın bulunduğu yer ise Bayrampaşa/İstanbul'dur. İstanbul ilinin yerel idari yapısı Büyükşehir Belediyesi ve büyük şehir belediyesinin altında ilçe belediyeleri şeklinde olup, Bayrampaşa'da Büyükşehir Belediyesi içinde yer alan bir ilçe belediyesidir. Bu şekilde Büyükşehir belediyesi içinde kalan alt belediyelerin aynı yer olduğunun kabulü gerekir. Bu duruma göre çekin keşide yeri ve muhatap bankanın bulunduğu yer aynı olduğundan takip dayanağı çek yönünden ibraz süresi 10 gün olarak kabul edilmelidir".*⁸⁰

B. 6360 SAYILI KANUN'UN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNİN SINIRLARINA ETKİSİ

6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyelerinin sınırları değiştirilmiştir. 6360 sayılı Kanun m. 6 ile değişik 5216 sayılı Kanun m. 5'e göre, büyükşehir belediyelerinin sınırları, il mülki sınırlarıdır.

Mezkûr düzenleme ile birlikte, İstanbul ve Kocaeli ile diğer büyükşehir belediyeleri arasında söz konusu olan sınır farklılığı ortadan kaldırılmıştır. Tüm büyükşehir belediyelerinin sınırları, öncesinde İstanbul ve Kocaeli'de olduğu gibi, il mülki sınırları olarak belirlenmiştir. 6360 sayılı Kanun, 5216 sayılı Kanun geçici madde 2'den farklı olarak, nüfusa dayalı bir ayrıma da yer vermemiştir.

6360 sayılı Kanun'un bu düzenlemesi, büyükşehir belediye teşkilatı bulunan illerde yer alan ilçeler bakımından da önemli bir sonucu beraberinde getirmiştir. Büyükşehir belediye sınırları (il sınırları) içerisinde yer alan tüm ilçe belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyesine/merkez ilçeye dönüştürülmüştür.⁸¹ Böylelikle büyükşehir belediye teşkilatı bulunan illerde yer alan ilçeler bakımından, "büyükşehir ilçe belediyesi/merkez ilçe-normal (bağımsız) ilçe belediyesi" ayrımı ortadan kalkmıştır.

⁸⁰ www.kazancı.com. Ayrıca bkz. Ceza hukuku ilkelerini esas almakla birlikte 10. CD, T. 24.02.2004, E. 2004/401, K. 2004/2006: "Yine keşide ve ödeme yerlerinin aynı yer sayılmasında ve ibraz sürelerinin hesaplanmasında, il sınırı değil, ilçe sınırının esas alınacağı, ancak; Büyükşehir Belediyesinin bulunduğu yerlerde, Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde kalan yerlerin aynı yer sayılacağı hususu da gözden uzak tutulmayacaktır." (www.kazancı.com).

⁸¹ Gözler, Mahalli İdareler, s. 393; Gözler, 6360 sayılı Kanun Hakkında Eleştiriler, s. 53.

C. 6360 SAYILI KANUN SONRASI DÖNEMDE İBRAZ SÜRESİ

İbraz süresinin tespiti hususunda, doktrinde bazı yazarlarca ifade edilen ve çeşitli Yargıtay kararlarında rastlanılan “büyükşehir belediye sınırları” kıstası, 6360 sayılı Kanun ile birlikte yeni bir boyut kazanmıştır. Zira bu kıstasın dayanağını oluşturan “büyükşehir belediye sınırları içerisinde”-“büyükşehir belediye sınırları dışında” yer alan ilçe ayrımı ortadan kalkmıştır. Büyükşehir belediye teşkilatı bulunan illerde yer alan tüm ilçeler, büyükşehir belediye sınırları içerisinde kalan ilçe (büyükşehir ilçe belediyesi/merkez ilçe) haline gelmiştir.

Bu doğrultuda, düzenlenme ve ödeme yeri aynı büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde yer alan çeklerde ibraz süresi bahsine ilişkin olarak bazı değerlendirmelerde bulunulabilir:

Aynı yer-başka yer ayrımının tespitinde ilçe sınırları görüşünün kabul edilmesi halinde, büyükşehir ilçe belediyeleri/merkez ilçeler bakımından bir istisnaya yer verilmesine gerek kalmamıştır. Zira büyükşehir belediye teşkilatı bulunan illerde yer alan tüm ilçe belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyesi/merkez ilçe niteliği kazanmıştır.

6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediye sınırları, il mülki sınırları olarak belirlenmiştir. Böylece, aynı yer-başka yer ayrımı bakımından ileri sürülen “büyükşehir belediye sınırları” kıstası ile “il sınırları” kıstası birbirleriyle örtüşür hale gelmiştir. Bu düzenleme ülke çapında yeknesak bir kıstas belirleme olanağı sunar görünmektedir. Bu kıstas, *Narbay* ve *Kendigelen* tarafından ileri sürülen⁸² “il sınırları” kıstasıdır. “İl sınırları” kıstasının kabulü, normal il belediyesi kurulu iller ile büyükşehir belediye teşkilatı kurulu iller arasında bir ayrıma gidilmesini gereksiz hale getirecektir.⁸³ Bir çekin düzenlenme yeri ve ödeme yeri aynı ilin sınırları içerisinde ise, o ilde ister büyükşehir belediyesi isterse de normal il belediyesi teşkilatı bulunsun, ibraz süresi on gün olacaktır. “İl sınırları” kıstası, *de lege lata* en uygun çözüm olarak görünmektedir. Bununla birlikte, *de lege ferenda*, düzenlenme ve ödeme yeri aynı ülke sınırları içerisinde yer alan çekler bakımından tek bir ibraz süresinin kabul edilmesinin yerinde olacağını, tekrara düşmek pahasına, vurgulamakta fayda vardır.

⁸² Bkz. yuk. II/A/2/b.

⁸³ Pulaşlı, s. 282, s. 304; Narbay, s. 816.

IV. SONUÇ

Belde, Köy ve Mahallelerin Çekte Düzenlenme Yeri Olarak Gösterilebilme Niteliklerine İlişkin Olarak: Yargıtay, yalnızca idari birim niteliğini haiz yerleşim yerlerinin çekte düzenlenme yeri olarak gösterilebileceği görüşündedir. Bu doğrultuda Yüksek mahkeme, belde ve köylerin düzenlenme yeri niteliğini haiz olduğunu; mahallelerin ise bu niteliği haiz olmadığını içtihat etmektedir. 6360 sayılı Kanun ile belde ve köylerin hukuki niteliklerine ilişkin ikili bir ayırım ortaya çıkmıştır. Büyükşehir belediye teşkilatı kurulan otuz ilde yer alan belde ve köyler, mahalle statüsüne dönüştürülmüştür. Diğer elli bir ilde yer alan belde ve köyler ise mevcut hukuki niteliklerini korumaktadır. Yerleşik Yargıtay içtihadında ısrar edilirse, belde ve köylerin çekte düzenlenme yeri olarak gösterilebilmesi hususunda, sınırları içerisinde buldukları il esasına dayanan ikili bir ayırım ortaya çıkacaktır. Hukuki öngörülebilirlik ilkesi sebebiyledir ki, böyle bir sonuç kabule şayan değildir. Bu türden belirsizliklerin giderilmesi adına, mahallelerin de düzenlenme yeri niteliğini haiz olduğunun kabul edilmesi yerinde olacaktır. Mahallelerin düzenlenme yeri niteliğini haiz olduğunun kabulü başkaca hukuki sorunlara gebedir. Zira ülkemizde aynı adı taşıyan pek çok mahalle yer almaktadır. Bu olgu, ibraz süresinin hesaplanmasında güçlüğe yol açabilir. Ancak bu güçlük çekin geçersizliği sonucunu doğurmamalıdır.

Düzenlenme ve Ödeme Yeri Aynı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde Yer Alan Çeklerde İbraz Süresinin Tespitine İlişkin Olarak: 6360 sayılı Kanun öncesi dönemde, aynı yer-başka yer ayırımının tespitinde ilçe sınırları görüşünü savunan yazarlar, aynı büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde yer alan ilçeler bakımından bir istisnaya dikkat çekmiştir. Buna göre, düzenlenme ve ödeme yeri farklı ilçeler olsa da, bu ilçeler aynı büyükşehir belediyesinin sınırları içerisinde yer almakta ise çek, aynı yerde ödenecek çek olarak kabul edilmelidir. Bu yaklaşım, bazı Yargıtay kararlarında da kabul görmüştür. 6360 sayılı Kanun ile birlikte, mezkûr yaklaşımın dayanağını oluşturan “büyükşehir belediye sınırları içerisinde” -“büyükşehir belediye sınırları dışında” yer alan ilçe ayırımı ortadan kalkmıştır. Zira büyükşehir belediye teşkilatı bulunan illerde yer alan tüm ilçeler, büyükşehir belediye sınırları içerisinde kalan ilçe (büyükşehir ilçe belediyesi/merkez ilçe) haline gelmiştir. Dolayısıyla aynı yer-başka yer ayırımının tespitinde ilçe sınırları kıstasının kabul edilmesi halinde, büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde kalan

ilçeler bakımından bir istisnaya yer verilmesine de gerek kalmamıştır. 6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediye sınırları, il mülki sınırları olarak belirlenmiştir. Böylece, aynı yer-başka yer ayrımı bakımından ileri sürülen “büyükşehir belediye sınırları” kıstası ile “il sınırları” kıstası birbiriyle örtüşür hale gelmiştir. Bu düzenleme ile birlikte, “il sınırları” kıstası, aynı yer-başka yer ayrımının tespiti bakımından en uygun çözüm niteliği kazanmıştır. “İl sınırları” kıstasının kabulü, normal il belediyesi kurulu iller ile büyükşehir belediye teşkilatı kurulu iller arasında bir ayrıma gidilmesini de gereksiz hale getirecektir.

De Lege Ferenda Öneri: TTK’da düzenlenme ve ödeme yeri aynı ülke sınırları içerisinde yer alan çekler bakımından farklı ibraz süreleri öngörülmüştür. Bu tercih ibraz süresinin tespiti bahsinde belirsizliklere yol açmakta; giderek, hukuki öngörülebilirlik ilkesini zedeleyici sonuçlara sebebiyet vermektedir. Bu türden olumsuz sonuçların giderilmesi adına, düzenlenme ve ödeme yeri aynı ülke sınırları içerisinde yer alan çekler bakımından tek bir ibraz süresinin kabul edilmesi yerinde olacaktır.

Kaynakça

- Bahtiyar Mehmet, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nın Dili ve Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, *TBB Dergisi*, 2005, S. 61.
- Bozer Ali/Göle Celal, Kıymetli Evrak Hukuku, 7.b., Ankara 2017.
- Demirkapı Ertan, “Noterlik Uygulaması Bakımından Kambiyo Senetlerinde Protestolar”, *TNB Dergisi*, 2014, Y.1, S. 2.
- Domaniç Hayri, Kıymetli Evrak Hukuku, 2.b., 1975.
- Eriş Gönen, Çek Hukuku, 4.b., Ankara 2003.
- Eriş Gönen, Çek Hukuku, 5.b., Ankara 2004.
- Eroğlu Sıtkı, “3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ile İlgili Olarak T.C. Merkez Bankası Açısından Ortaya Çıkan Sorunlar, Tespit ve Öneriler”, *BATİDER*, 1989, C. 15, S. 2.
- Gözler Kemal, İdare Hukuku, C.1, 2.b., Bursa 2009.
- Gözler Kemal, “6360 sayılı Kanun Hakkında Eleştiriler: Yirmi Dokuz İlde İl Özel İdareleri ve Köylerin Kaldırılması ve İlçe Belediyelerinin Büyükşehir İlçe Belediyeleri Haline Dönüştürülmesi Anayasamıza Uygun Mudur?”, *LHD*, 2013, C. 11 S. 122.
- Gözler Kemal, Mahallî İdareler Hukuku, Bursa 2018.
- Günday Metin, İdare Hukuku, 11.b., Ankara 2017.
- Kendigelen Abuzer, Çek Hukuku, 4.b., İstanbul 2007.

- Moroğlu Erdoğan, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu Semineri Tartışmaları, İstanbul 1998.
- Moroğlu Erdoğan, “Kambiyo Senetlerinde Düzenlenme Yeri”, Prof. Dr. Fehiman Tekil’in Anısına Armağan, İstanbul 2003.
- Muratoğlu Tahir, “Mahalli İdareler Mevzuatında 6360 sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler”, *Dicle HFD*, 2015, C. 20, S. 32.
- Narbay Şafak, “Çekte İbraz Sürelerinin Belirlenmesinde Ölçü Alınan ‘Yer’ Kavramına ‘De Lege Lata’ ve ‘De Lege Ferenda’ Çözüm Önerileri”, *Bilgi Toplumunda Hukuk Ünal Tekinalp’e Armağan*, C. 1, İstanbul 2003.
- Özkorkut Korkut, “Çek Hukukunda Ödeme İçin İbraz Süreleri”, *BATİDER*, 1997, C. 19, S. 2.
- Öztan Fırat, *Kıymetli Evrak Hukuku*, 2.b., Ankara 1997.
- Poroy Reha/Tekinalp Ünal, *Kıymetli Evrak Hukuku Esasları*, 21.b., İstanbul 2013.
- Pulaşlı Hasan, *Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları*, 6. b., Ankara 2018.
- Reisoğlu Seza, “Çeklerde Keşide Yeri İle İlgili Sorunlar ve Yargıtay Kararları”, *Bankacılar Dergisi*, 1992, S. 7.
- Reisoğlu Seza, *Çek Hukuku*, Ankara 2011.
- Tekinalp Ünal, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu Semineri Tartışmaları, İstanbul 1998.
- Yıldırım Ramazan, *Türk İdare Rejimi Dersleri*, C. 1, Konya 2014.